Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►**B** **ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 761/2001 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**

z dnia 19 marca 2001 r.

dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie (EMAS)

(Dz.U. L 114 z 24.4.2001, str. 1)

zmienione przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►**A1**	Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej	L 236	33	23.9.2003

▼B

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 761/2001 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 19 marca 2001 r.

dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie (EMAS)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji ([1]),

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ([2]),

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu ([3]), w świetle wspólnego tekstu zatwierdzonego przez komitet pojednawczy 20 grudnia 2000 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Artykuł 2 Traktatu stanowi, że jednym z zadań Wspólnoty jest wspieranie w całej Wspólnocie stałego rozwoju oraz, że uchwała z 1 lutego 1993 r. ([4]) podkreśla znaczenie takiego stałego rozwoju.

(2) Program „W kierunku zrównoważonego rozwoju", przedstawiony przez Komisję i zatwierdzony w odniesieniu do jego ogólnych rozwiązań uchwałą z dnia 1 lutego 1993 r, podkreśla rolę i obowiązki organizacji, zarówno w umacnianiu gospodarki jak i ochronie środowiska w całej Wspólnocie.

(3) Program „W kierunku zrównoważonego rozwoju" wzywa do rozszerzenia zakresu instrumentów w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego oraz do wykorzystywania mechanizmów rynkowych w celu zobowiązania organizacji do przyjęcia w tej dziedzinie podejścia aktywnego wykraczającego poza zapewnienie zgodności ze wszystkimi odpowiednimi wymaganiami regulacji odnoszących się do środowiska.

(4) Komisja powinna popierać spójne podejście do aktów prawnych opracowywanych na poziomie wspólnotowym w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego.

(5) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1836/93 z dnia 29 czerwca 1993 r. dopuszczające dobrowolny udział spółek sektora przemysłowego w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie ([5]) wykazało swoją skuteczność we wspieraniu poprawy działań przemysłu w dziedzinie środowiska.

(6) Doświadczenie zdobyte podczas wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1836/93 powinno być wykorzystane do zwiększania zdolności systemu zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie (EMAS) w celu poprawy ogólnych działań organizacji w dziedzinie środowiska.

([1]) Dz.U. C 400 z 22.12.1998, str. 7 oraz Dz.U. C 212 E z 25.7.2000, str. 1.
([2]) Dz.U. C 209 z 22.7.1999, str. 43.
([3]) Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 15 kwietnia 1999 r. (Dz.U. C 219 z 30.7.1999, str. 385), potwiedzona w dniu 6 maja 1999 r. (Dz.U. C 279 z 1.10.1999, str. 253), wspólne stanowisko Rady z dnia 28 lutego 2000 r. (Dz. U. C 128 z 8.5.2000, str. 1), decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2000 r. (dotychczas nieopublikowana w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*). Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 lutego 2001 r. i decyzja Rady z dnia 12 lutego 2001 r.
([4]) Uchwała Rady i przedstawicieli rządów Państw Członkowskich, zebranych w ramach Rady 1 lutego 1993 r. w sprawie polityki i działań Wspólnoty w zakresie środowiska naturalnego oraz zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 138 z 17.5.1993, str. 1).
([5]) Dz.U. L 168 z 10.7.1993, str. 1.

▼B

(7) EMAS powinien być udostępniony wszystkim organizacjom mającym wpływ na środowisko, dostarczając im środków do kierowania tymi wpływami i poprawy ich ogólnego działania w dziedzinie środowiska.

(8) Zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, określonych w art. 5 Traktatu, skuteczność EMAS we wnoszeniu wkładu w poprawę działania w dziedzinie środowiska organizacji europejskich może być lepiej osiągnięty na poziomie wspólnotowym. Niniejsze rozporządzenie ogranicza się do zapewnienia jednakowego wykonania EMAS w całej Wspólnocie poprzez określenie wspólnych reguł, procedur i zasadniczych wymogów dotyczących EMAS, podczas gdy środki, które mogą być odpowiednio wykonane na poziomie krajowym, są pozostawione Państwom Członkowskim.

(9) Organizacje powinny być zachęcane do dobrowolnego uczestnictwa w EMAS, które może im przynieść dodatkowe korzyści w postaci mechanizmów kontrolnych, redukcji kosztów i poprawy wizerunku publicznego.

(10) Ważne jest, aby małe i średnie przedsiębiorstwa uczestniczyły w EMAS, a ich udział powinien być wspierany przez ułatwienie dostępu do informacji, do istniejących funduszy wsparcia i do instytucji publicznych oraz poprzez ustanowienie lub wspieranie działań w zakresie pomocy technicznej.

(11) Informacje dostarczane przez Państwa Członkowskie powinny być wykorzystane przez Komisję do oceny zapotrzebowania na opracowanie szczególnych środków, mających na celu zwiększenie udziału w EMAS organizacji, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw.

(12) Przejrzystość i wiarygodność organizacji wdrażających systemy zarządzania środowiskiem są większe, jeżeli ich system zarządzania, program audytu oraz oświadczenie o środowisku są poddawane badaniu w celu sprawdzenia, czy spełniają odpowiednie wymagania niniejszego rozporządzenia, oraz, jeżeli oświadczenie o środowisku i jego późniejsze aktualizacje są zatwierdzone przez akredytowanych inspektorów ochrony środowiska.

(13) Dlatego też konieczne jest zapewnienie i stałe podnoszenie kwalifikacji inspektorów ochrony środowiska poprzez zapewnienie niezależnego i neutralnego systemu akredytacji, szkolenia i właściwego nadzoru ich działalności w celu zagwarantowania pełnej wiarygodności EMAS. W tym celu należy ustanowić ścisłą współpracę między krajowymi instytucjami akredytującymi.

(14) Należy zachęcać organizacje do opracowywania i powszechnego udostępniania okresowych oświadczeń o środowisku dostarczających opinii publicznej i innym zainteresowanym stronom informacji o ich działaniach w dziedzinie środowiska

(15) Państwa Członkowskie mogą tworzyć mechanizmy zachęcające organizacje do uczestnictwa w EMAS.

(16) Komisja powinna zapewnić krajom kandydującym pomoc techniczną w stworzeniu struktur niezbędnych do stosowania EMAS.

(17) Dodatkowo, do ogólnych wymagań systemu zarządzania środowiskiem, EMAS kładzie szczególny nacisk na następujące elementy: zgodność z prawem, poprawę działania w dziedzinie środowiska, a także na zewnętrzną komunikację i zaangażowanie pracowników.

(18) Komisja powinna dostosować załączniki do niniejszego rozporządzenia, za wyjątkiem załącznika V, uznać europejskie i międzynarodowe normy dotyczące zagadnień ochrony środowiska mające znaczenie dla EMAS oraz ustanowić wytyczne we współpracy z zainteresowanymi stronami EMAS w celu zapewnienia konsekwentnego wdrożenia wymagań EMAS we wszystkich Państwach Członkowskich. Opracowując wytyczne Komisja

▼B

powinna wziąć pod uwagę wspólnotową politykę ochrony środowiska oraz, w szczególności tam, gdzie jest to stosowne, wspólnotowe prawodawstwo, jak również zobowiązania międzynarodowe.

(19) Środki niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia należy przyjąć zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r., ustanawiającą warunki wykonania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ([1]).

(20) Niniejsze rozporządzenie powinno zostać poddane przeglądowi, w stosownym przypadku, w świetle doświadczenia uzyskanego po pewnym okresie jego działania.

(21) Instytucje europejskie powinny dołożyć starań w celu przyjęcia zasad ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.

(22) Niniejsze rozporządzenie przejmuje i zastępuje rozporządzenie (EWG) 1836/93, które powinno zatem zostać uchylone,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

System zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego oraz jego cele

1. Ustanawia się system zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie, dopuszczający dobrowolny udział organizacji, zwany dalej EMAS, służący ocenie i poprawie działania organizacji w dziedzinie środowiska oraz dostarczaniu odpowiednich informacji opinii publicznej i innym zainteresowanym stronom.

2. Celem EMAS jest wspieranie ciągłej poprawy działania organizacji w dziedzinie środowiska poprzez:

a) stworzenie i wdrażanie przez organizacje systemów zarządzania środowiskiem opisanych w załączniku I;

b) systematyczną i obiektywną okresową ocenę działania takich systemów, opisanych w załączniku I;

c) dostarczanie informacji o działaniach w dziedzinie środowiska oraz prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami;

d) aktywne zaangażowanie pracowników organizacji oraz właściwe szkolenia wstępne i zaawansowane, które umożliwią aktywne uczestnictwo w realizacji zadań wymienionych w lit. a). Przedstawiciele pracowników są również włączeni, jeśli wyrażą takie życzenie.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia:

a) „polityka ochrony środowiska” oznacza ogólne cele i zasady działania organizacji w odniesieniu do środowiska, w tym ich zgodność ze wszystkimi odpowiednimi wymaganiami regulacji odnoszących się do środowiska, a także zobowiązania do ciągłej poprawy działania w dziedzinie środowiska; polityka ochrony środowiska dostarcza ramy do określenia i weryfikacji celów środowiskowych ogólnych i szczegółowych;

b) „ciągła poprawa działania w dziedzinie środowiska” oznacza proces powiększania, z roku na rok, wymiernych efektów działania systemu zarządzania środowiskiem związanych z prowadzonym przez organizację zarządzaniem istotnymi aspektami środowiskowymi, oparty na polityce ochrony środowiska, celach ogólnych i szczegółowych; poprawa wyników nie musi następować we wszystkich sferach działalności równocześnie;

([1]) Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

▼B

c) „działanie w dziedzinie środowiska” oznacza wyniki prowadzonego przez organizację zarządzania aspektami środowiskowymi;

d) „zapobieganie zanieczyszczeniom” oznacza stosowanie procesów, praktyk, materiałów lub produktów, które pozwalają na unikanie, zmniejszenie lub kontrolę zanieczyszczenia, do których można włączyć recykling, oczyszczanie, zmiany w procesach, mechanizmy kontroli, racjonalne wykorzystywanie zasobów i stosowanie materiałów zastępczych;

e) „przegląd środowiskowy” oznacza wstępną kompleksową analizę zagadnień związanych ze środowiskiem, oddziaływania oraz dokonań związanych z działalnością organizacji (załącznik VII);

f) „aspekt środowiskowy” oznacza składnik działalności organizacji, produkty lub usługi, które mogą oddziaływać na środowisko (załącznik VI); istotny aspekt środowiskowy oznacza aspekt środowiskowy, który ma lub może mieć znaczący wpływ na środowisko naturalne;

g) „wpływ na środowisko naturalne” oznacza każdą zmianę w środowisku, korzystną lub szkodliwą, która w całości lub częściowo wynika z działalności organizacji, jej produktów lub usług;

h) „program środowiskowy” oznacza opis działań (obowiązki i środki), podjętych lub zaplanowanych dla osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych w dziedzinie środowiska wraz z określeniem terminów ich osiągnięcia;

i) „ogólny cel środowiskowy” oznacza ogólny cel w zakresie ochrony środowiska wynikający z polityki ochrony środowiska, jaki organizacja zamierza zrealizować, i tam, gdzie ma to zastosowanie, określony ilościowo;

j) „szczegółowy cel środowiskowy” oznacza szczegółowy wymóg działania, tam, gdzie ma to zastosowanie, określony ilościowo w odniesieniu do całości lub części organizacji, wynikający z ogólnych celów środowiskowych i który musi być ustalony i osiągnięty w celu zrealizowania tych celów ogólnych;

k) „system zarządzania środowiskiem” oznacza część ogólnego systemu zarządzania, która obejmuje strukturę organizacyjną, czynności planowania, zakres odpowiedzialności, praktyki, procedury, procesy i zasoby służące rozwijaniu, wykonywaniu, osiąganiu, przeglądaniu i utrzymaniu polityki ochrony środowiska;

l) „audyt środowiskowy” oznacza narzędzie zarządzania obejmujące systematyczną, udokumentowaną, okresową i obiektywną ocenę skutku działania organizacji, systemu zarządzania i procesów służących ochronie środowiska w celu:

   i) ułatwienia kontroli zarządczej praktyk mogących wywierać wpływ na środowisko;

   ii) oceny zgodności z polityką ochrony środowiska, w tym z ogólnymi i szczegółowymi celami organizacji z zakresu ochrony środowiska (załącznik II);

m) „cykl audytu” oznacza okres czasu, w którym wszystkie działania organizacji poddaje się audytowi (załącznik II);

n) „audytor” oznacza osobę fizyczną lub grupę osób należących do personelu organizacji lub z zewnątrz, działających w imieniu kierownictwa organizacji, posiadających — indywidualnie lub zbiorowo — kompetencje określone w załączniku II, pkt 2.4 oraz wystarczającą niezależność w zakresie kontrolowanych działań, aby dokonać obiektywnej oceny;

o) „oświadczenie o środowisku” oznacza informacje, wyszczególnione w załączniku III, pkt 3.2 lit. a)–g);

p) „zainteresowana strona” oznacza osobę fizyczną lub grupę osób, w tym organy władzy, zainteresowane działaniem organizacji w dziedzinie środowiska lub dotknięte jego skutkami;

▼B

q) „inspektor ochrony środowiska” oznacza każdą osobę lub organizację niezależną od organizacji poddanej inspekcji, która uzyskała akredytację zgodnie z warunkami i procedurami określonymi w art. 4;

r) „system akredytacji” oznacza system akredytacji i nadzoru inspektorów ochrony środowiska, zarządzany przez bezstronną instytucję lub organizację wyznaczoną lub utworzoną przez Państwo Członkowskie (jednostkę akredytującą), posiadającą wystarczające zasoby i kompetencje oraz właściwe procedury umożliwiające wykonywanie funkcji określonych dla tego systemu niniejszym rozporządzeniem;

s) „organizacja” oznacza spółkę, korporację, firmę, przedsiębiorstwo, organ lub instytucję albo część lub kombinację powyższych, posiadające lub nie osobowość prawną, publiczne lub państwowe, mające własne funkcje i administrację;

Podmiot, który ma zostać zarejestrowany jako organizacja w ramach EMAS jest uzgodniony z inspektorem ochrony środowiska oraz, w stosownych przypadkach, z właściwymi organami, z uwzględnieniem wytycznych Komisji, ustanowionych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, jednak nie przekracza granic jednego Państwa Członkowskiego. Najmniejszym podmiotem, który może zostać wzięty pod uwagę jest obiekt. W wyjątkowych okolicznościach określonych przez Komisję zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, podmiot kwalifikowany do rejestracji w ramach EMAS może być mniejszy od obiektu, np. jednostka pełniąca własne funkcje.

t) „obiekt” oznacza cały teren na geograficznie wydzielonym obszarze, podlegający kontroli zarządczej organizacji, obejmującej działania, produkty i usługi, łącznie z całą infrastrukturą, wyposażeniem i materiałami;

u) „właściwe organy” oznaczają krajowe, regionalne lub lokalne organy wyznaczone przez Państwa Członkowskie zgodnie z art. 5 do wykonywania zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 3

Udział w EMAS

1. EMAS jest systemem otwartym dla wszystkich organizacji, które pracują nad poprawą całości swego działania w dziedzinie środowiska.

2. Aby organizacja została zarejestrowania w EMAS musi ona:

a) prowadzić przegląd środowiskowy swojej działalności, produktów i usług, zgodnie z załącznikiem VII i w odniesieniu do zagadnień wymienionych w załączniku VI, oraz, w świetle ustaleń tego przeglądu, wdrożyć system zarządzania środowiskiem obejmujący wszystkie wymagania określone w załączniku I, w szczególności zapewnienie zgodności z właściwymi przepisami z zakresu ochrony środowiska.

Jednakże organizacje posiadające certyfikowany system zarządzania środowiskiem, uznany zgodnie z wymaganiami art. 9, przystępując do wykonania EMAS nie muszą przeprowadzać formalnego przeglądu środowiskowego, jeśli informacje niezbędne dla identyfikacji i oceny aspektów środowiskowych, określonych w załączniku VI, dostępne są w certyfikowanym systemie zarządzania środowiskiem;

b) przeprowadzić lub spowodować przeprowadzenie audytu środowiskowego zgodnie z wymaganiami wymienionymi w załączniku II. Sposób przeprowadzenia audytu ma pozwolić na ocenę działania w dziedzinie środowiska organizacji;

c) przygotować, zgodnie z załącznikiem III pkt 3.2, oświadczenie o środowisku. Oświadczenie takie ma zwracać szczególną uwagę na wyniki osiągane przez organizację w trakcie realizacji jej ogólnych i szczegółowych celów środowiskowych oraz na wymóg kontynuowania poprawy działania w dziedzinie środowiska. Oświadczenie uwzględnia również potrzeby zainteresowanych stron w zakresie informacji;

▼B

d) posiadać skontrolowany przegląd środowiskowy, w stosownym przypadku system zarządzania, procedurę audytu i oświadczenie o środowisku w celu sprawdzenia czy spełniają one właściwe wymagania niniejszego rozporządzenia, a także uzyskać zatwierdzenie oświadczenia o środowisku przez inspektora ochrony środowiska w celu zapewnienia jego zgodności z wymogami załącznika III;

e) przesłać zatwierdzone oświadczenie o środowisku właściwym organom Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się organizacja starająca się o rejestrację oraz udostępnić oświadczenie opinii publicznej po dokonaniu rejestracji.

3. W celu kontynuowania uczestnictwa w systemie organizacja musi:

a) posiadać skontrolowany system zarządzania środowiskiem i program audytu zgodnie z wymaganiami załącznika V pkt 5.6;

b) przesyłać niezbędne, roczne, zatwierdzone aktualizacje oświadczenia o środowisku do właściwych organów oraz udostępniać je opinii publicznej. Odstępstwa w zakresie częstotliwości wykonywania aktualizacji oświadczeń możliwe są w okolicznościach ustanowionych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2. Dotyczy to w szczególności małych organizacji i małych przedsiębiorstw, zgodnie z zaleceniem Komisji 96/280/WE ([1]) i przypadków, gdy nie występuje zmiana operacyjna w systemie zarządzania środowiskiem.

Artykuł 4

System akredytacji

1. Państwa Członkowskie ustanawiają system akredytacji niezależnych inspektorów ochrony środowiska oraz system nadzoru nad ich działaniami. W tym celu Państwa Członkowskie mogą wykorzystać istniejące instytucje akredytujące lub właściwe organy określone w art. 5 albo powołać inny organ o właściwym statusie.

Państwa Członkowskie zapewniają, że skład tych systemów daje gwarancję ich niezależności i bezstronności w realizacji przypisanych im zadań.

2. Państwa Członkowskie zapewnią pełne funkcjonowanie systemów w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Podczas tworzenia i kierowania systemami akredytacji Państwa Członkowskie dokonują stosownych konsultacji z zaangażowanymi stronami.

4. Akredytacja inspektorów ochrony środowiska i nadzór nad ich działalnością są zgodne z wymaganiami określonymi w załączniku V.

5. Inspektorzy ochrony środowiska, akredytowani w jednym z Państw Członkowskich mogą przeprowadzać inspekcje w każdym innym Państwie Członkowskim, zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w załączniku V. Państwo Członkowskie, w którym prowadzona jest inspekcja powiadamiane jest o jej rozpoczęciu oraz czynność ta jest przedmiotem nadzoru ze strony systemu akredytacji

6. Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o środkach podjętych na mocy niniejszego artykułu oraz o stosownych zmianach w strukturze i procedurach systemu akredytacji.

7. Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, Komisja wspiera współpracę między Państwami Członkowskimi, w szczególności w celu uniknięcia niezgodności między załącznikiem V a kryteriami, warunkami i procedurami stosowanymi przez krajowe organy akredytujące do celów akredytacji i nadzoru inspektorów ochrony środowiska tak, aby zapewnić jednolity poziom kwalifikacji inspektorów.

([1]) Dz.U. L 107 z 30.4.1996, str. 4.

▼B

8. Organy akredytujące powołują forum, w skład którego wchodzą wszystkie organy akredytujące. Forum ma na celu dostarczanie Komisji informacji i środków umożliwiających wypełnienie przez nią zobowiązania na mocy ust. 7. Forum zbiera się przynajmniej raz do roku, w obecności przedstawiciela Komisji.

W stosownym przypadku forum opracowuje wytyczne w zakresie akredytacji, kompetencji i nadzoru inspektorów ochrony środowiska. Dokumenty zawierające opracowane wytyczne podlegają procedurze przewidzianej w art. 14 ust. 2.

W celu zapewnienia harmonijnego rozwoju funkcjonowania organów akredytujących i procesów inspekcji we wszystkich Państwach Członkowskich, forum opracowuje procedury kontroli wzajemnych. Celem kontroli wzajemnych jest zapewnienie spełniania wymogów niniejszego rozporządzenia przez systemy akredytacji Państw Członkowskich. Sprawozdanie z kontroli wzajemnych przedkładane jest Komisji, która przesyła je do informacji Komitetu określonego w art. 14 ust. 1 oraz udostępnia opinii publicznej.

Artykuł 5

Właściwe organy

1. W ciągu 3 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, każde Państwo Członkowskie ustanawia właściwy organ odpowiedzialny za wykonywanie zadań określonych niniejszym rozporządzeniem, w szczególności jego art. 6 i art. 7 oraz powiadamia o tym Komisję.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, aby skład właściwych organów dawał gwarancję ich niezależności i neutralności oraz, że organy te stosują przepisy niniejszego rozporządzenia w sposób spójny.

3. Państwa Członkowskie posiadają wytyczne dotyczące zawieszenia i wykreślenia z rejestru organizacji, stosowane przez właściwe organy. Właściwe organy posiadają procedury umożliwiające w szczególności:

— uwzględnianie uwag zainteresowanych stron dotyczących zarejestrowanych organizacji oraz

— odmowę rejestracji, wykreślenie z rejestru lub zawieszenie rejestracji organizacji.

4. Właściwy organ jest odpowiedzialny za rejestrowanie organizacji w ramach EMAS i dlatego sprawuje on kontrolę nad wprowadzeniem i utrzymywaniem organizacji w rejestrze.

5. Właściwe organy wszystkich Państw Członkowskich spotykają się przynajmniej raz do roku w obecności przedstawiciela Komisji. Celem tych spotkań jest zapewnienie spójności procedur dotyczących rejestracji organizacji w ramach EMAS, w tym również zawieszenia lub wykreślenia z rejestru. Właściwe organy realizują kontrole wzajemne w celu wypracowania jednolitego rozumienia praktycznego podejścia do problemów rejestracji. Sprawozdanie z działań w zakresie kontroli wzajemnych przedkładane jest Komisji, która przesyła je do wiadomości Komitetu wymienionego w art. 14 ust. 1 oraz udostępnia opinii publicznej.

Artykuł 6

Rejestracja organizacji

Rejestracja organizacji prowadzona jest przez właściwe organy zgodnie z następującymi zasadami:

1. Jeśli właściwy organ:

— otrzymał zatwierdzone oświadczenie o środowisku oraz

— otrzymał wypełniony formularz, zawierający przynajmniej informacje wymienione w załączniku VIII od organizacji, oraz

— otrzymał jakąkolwiek opłatę rejestracyjną, która może być nałożona na mocy art. 16, oraz

▼B

— uznaje, na podstawie otrzymanych dowodów, w szczególności poprzez informacje uzyskane od właściwych organów przestrzegania prawa dotyczące stosowania się organizacji do właściwych przepisów ochrony środowiska, że organizacja spełnia wszystkie wymagania niniejszego rozporządzenia,

rejestruje on organizację składającą wniosek i nadaje jej numer rejestracyjny. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji, że została ona wpisana do rejestru.

2. Jeśli właściwy organ otrzymał sprawozdanie z nadzoru od organu akredytującego o istnieniu dowodów na to, że czynności inspektora ochrony środowiska nie zostały wykonane w sposób dostatecznie prawidłowy, aby potwierdzić spełnianie przez organizację składającą wniosek wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, odmawia on rejestracji lub zawiesza ją, w stosownym przypadku, do czasu uzyskania zapewnienia stosowania się przez organizację do EMAS.

3. Jeżeli organizacja nie zdoła przedstawić właściwemu organowi w ciągu trzech miesięcy od chwili zaistnienia takiego obowiązku:

— zatwierdzonej rocznej aktualizacji oświadczenia o środowisku, lub

— wypełnionego formularza, zawierającego przynajmniej informacje wymienione w załączniku VIII od organizacji, lub

— żadnej właściwej opłaty rejestracyjnej,

organizacja zostaje, w zależności od charakteru i zakresu uchybienia, zawieszona lub wykreślona z rejestru. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji o przyczynach podjętej decyzji.

4. Jeśli w jakimkolwiek momencie właściwy organ uznaje, na podstawie otrzymanych dowodów, że organizacja nie spełnia już jednego lub więcej warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu, organizacja zostaje zawieszona lub wykreślona z rejestru, w stosownym przypadku, w zależności od charakteru i zakresu uchybienia.

Jeśli właściwy organ zostanie poinformowany przez właściwe organy przestrzegania prawa o naruszeniu przez organizację odpowiednich wymagań rozporządzeń dotyczących ochrony środowiska, odmówi rejestracji tej organizacji lub zawiesi jej rejestrację.

5. Przed wydaniem odmowy rejestracji, zawieszeniem lub wykreśleniem organizacji z rejestru niezbędne jest przeprowadzenie konsultacji z zainteresowanymi stronami, które przedstawiają właściwemu organowi niezbędne dowody, na których opiera on swoją decyzję. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji o przyczynach podjętych środków oraz procesie dyskusji z właściwymi organami odpowiedzialnymi za stosowanie prawa.

6. Odmowa lub zawieszenie zostają zniesione, jeśli właściwy organ otrzyma zadowalające informacje, potwierdzające spełnianie przez organizację warunków EMAS lub zadowalające informacje od właściwego organu przestrzegania prawa, że naruszenie zostało usunięte i organizacja poczyniła stosowne kroki zabezpieczające przed jego ponownym wystąpieniem.

Artykuł 7

Wykaz zarejestrowanych organizacji i inspektorów ochrony środowiska

1. Organ akredytujący ustanawia, poddaje przeglądowi i aktualizuje wykazy inspektorów ochrony środowiska oraz ich zakres akredytacji w ich Państwie Członkowskim. Powiadamia on również Komisję oraz właściwy organ każdego miesiąca o zmianach tego wykazu, w sposób bezpośredni lub poprzez władze krajowe, w zależności od decyzji danego Państwa Członkowskiego.

2. Właściwe organy ustanawiają i utrzymują oraz co miesiąc aktualizują wykaz organizacji zarejestrowanych w ich Państwie Członkowskim. Powiadamiają też Komisję o comiesięcznych zmianach tego wykazu w sposób bezpośredni lub poprzez władze krajowe, w zależności

▼B

od decyzji właściwego Państwa Członkowskiego, mogą też zorganizować system wymiany informacji między sektorem gospodarki oraz obszarem kompetencji właściwymi dla sieci delegowanych organów lokalnych.

3. Rejestr inspektorów ochrony środowiska i organizacji zarejestrowanych w EMAS prowadzony jest przez Komisję, która udostępnia go opinii publicznej.

Artykuł 8

Logo

1. Organizacje uczestniczące w EMAS mają prawo do używania logo określonego w załączniku IV tylko pod warunkiem posiadania ważnej rejestracji w systemie. Specyfikacje techniczne dotyczące reprodukowania logo zostają przyjęte zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2 i opublikowane przez Komisję.

2. Logo EMAS może być stosowane przez organizacje w następujących przypadkach:

a) na zatwierdzonych informacjach, zgodnie z opisem podanym w załączniku III, pkt 3.5, przy spełnieniu warunków zdefiniowanych w wytycznych Komisji, przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, które zapobiegają niezgodności z etykietami produktów ekologicznych (w takim przypadku należy stosować wersję 2 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);

b) na zatwierdzonych oświadczeniach o środowisku (w takim przypadku należy stosować wersję 2 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);

c) na papierze firmowym zarejestrowanych organizacji (w takim przypadku należy stosować wersję 1 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);

d) na materiałach informacyjnych upowszechniających udział organizacji w EMAS (w takim przypadku należy stosować wersję 1 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);

e) na lub w reklamach produktów, działań i usług, tylko przy spełnieniu warunków zdefiniowanych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z art. 14 ust. 2, które zapobiegają niezgodności z etykietami produktów ekologicznych.

3. Logo nie jest stosowane w następujących przypadkach:

a) na produktach lub ich opakowaniach zbiorczych,

b) łącznie z porównywalnymi twierdzeniami dotyczącymi innych produktów, działań i usług.

Jednakże, w ramach oceny przewidzianej w art. 15 ust. 3, Komisja rozważa wyjątkowe okoliczności, w jakich możliwe jest stosowanie logo i dla tych przypadków przyjmuje, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, szczególne zasady, które zapobiegają niezgodności z etykietami produktów ekologicznych.

Artykuł 9

Związki z normami europejskimi i międzynarodowymi

1. Organizacje wdrażające europejskie lub międzynarodowe normy w zakresie zagadnień dotyczących środowiska właściwe dla EMAS oraz posiadające uzyskany zgodnie z właściwymi procedurami certyfikat, potwierdzający przestrzeganie przez nie tych norm, są uważane za spełniające odpowiednie wymagania niniejszego rozporządzenia pod warunkiem, że:

a) normy te zostały uznane przez Komisję, stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2;

b) wymagania akredytacji dla organu certyfikującego są uznane przez Komisję stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

▼B

Odniesienia dotyczące uznanych norm (włączając właściwe działy EMAS, do których mają zastosowanie) oraz uznane wymogi akredytacyjne zostają opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

2. Zarejestrowanie w ramach EMAS organizacji określonych w ust. 1 możliwe jest po wykazaniu przez te organizacje inspektorowi ochrony środowiska zgodności z wymaganiami nie objętymi uznanymi normami.

Artykuł 10

Związki z innymi aktami prawnymi z zakresu ochrony środowiska we Wspólnocie

1. EMAS pozostaje bez uszczerbku dla:

a) prawa wspólnotowego lub

b) prawa krajowego lub norm technicznych nieregulowanych prawem wspólnotowym oraz

c) obowiązków organizacji wynikających z tego prawa oraz norm dotyczących kontroli ochrony środowiska.

2. Państwa Członkowskie rozważają możliwość uwzględnienia faktu rejestracji w EMAS, przeprowadzonej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, we wdrażaniu i stosowaniu prawa ochrony środowiska tak, aby uniknąć niepotrzebnego powielania wysiłków zarówno organizacji jak i właściwych organów przestrzegania prawa.

Państwa Członkowskie informują Komisję o środkach podjętych w tym zakresie. Komisja przekazuje informacje otrzymane od Państw Członkowskich do Parlamentu Europejskiego i Rady w najszybszym możliwym terminie, nie rzadziej niż raz na trzy lata.

Artykuł 11

Wspieranie uczestnictwa organizacji, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw

1. Państwa Członkowskie wspierają udział organizacji w EMAS, mając w szczególności na uwadze zapewnienie uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, poprzez:

— ułatwianie dostępu do informacji, funduszy wsparcia, instytucji publicznych i zamówień publicznych, bez uszczerbku dla przepisów wspólnotowych regulujących zamówienia publiczne,

— ustanawianie lub wspieranie środków w zakresie pomocy technicznej, w szczególności w powiązaniu z inicjatywami ze strony właściwych lokalnych lub profesjonalnych punktów kontaktowych (np. lokalne władze, izby handlowe, stowarzyszenia handlowe lub rzemieślnicze),

— ustalenie opłat rejestracyjnych w racjonalnej wysokości wspierającej szersze uczestnictwo.

Celem wspierania uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, również tych skupionych na właściwie wydzielonych geograficznie terenach, lokalne władze we współpracy ze stowarzyszeniami przemysłowymi, izbami handlowymi i stronami zainteresowanymi mogą oferować pomoc w określeniu znaczących wpływów na środowisko. Małe i średnie przedsiębiorstwa mogą następnie wykorzystać te informacje w celu zdefiniowania programów środowiskowych i ustanowienia ogólnych i szczegółowych celów środowiskowych dla ich systemu zarządzania EMAS. Ponadto, na szczeblu regionalnym lub krajowym można rozwinąć programy zaprojektowane dla wspierania uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, np. podejście „krok po kroku”, które docelowo prowadzą do rejestracji w ramach EMAS. Taki system ma na celu unikanie niepotrzebnych obciążeń administracyjnych jego uczestników, w szczególności małych organizacji.

2. W celu zachęcenia do uczestnictwa organizacji w EMAS, Komisja i inne instytucje Wspólnoty jak również inne władze publiczne na szczeblu krajowym, rozważają sposób uwzględnienia, bez uszczerbku

▼B

dla prawa wspólnotowego, faktu rejestracji w ramach EMAS w kontekście ustanawiania kryteriów obowiązujących w ich polityce zamówień publicznych.

3. Państwa Członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu. Komisja przekazuje otrzymane informacje od Państw Członkowskich do Parlamentu Europejskiego i Rady w najszybszym możliwym terminie, nie rzadziej niż raz na trzy lata.

Artykuł 12

Informacja

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje odpowiednie środki, aby zapewnić że:

a) organizacje zostały poinformowane o treści niniejszego rozporządzenia;

b) opinia publiczna została poinformowana o celach i zasadniczych elementach EMAS.

Państwa Członkowskie wykorzystują, w stosownych przypadkach, we współpracy m.in. ze stowarzyszeniami przemysłowymi, organizacjami konsumenckimi, organizacjami ekologicznymi, związkami zawodowymi i instytucjami lokalnymi, profesjonalne publikacje, lokalną prasę, kampanie promocyjne lub jakiekolwiek inne środki dostępne w celu wspierania ogólnej wiedzy o EMAS.

2. Państwa Członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

3. Komisja jest odpowiedzialna za wspieranie EMAS na poziomie wspólnotowym. W szczególności analizuje ona, w drodze konsultacji z członkami Komitetu określonego w art. 14 ust. 1, możliwości rozprzestrzeniania najlepszych praktyk przy użyciu właściwych dla tego celu sposobów i środków.

Artykuł 13

Naruszenia

Państwa Członkowskie podejmują właściwe środki prawne lub administracyjne w przypadku niewypełnienia przepisów niniejszego rozporządzenia oraz powiadamiają Komisję o tych środkach.

Artykuł 14

Komitet

1. Komisja jest wspierana przez komitet.

2. W przypadku dokonania odniesienia do niniejszego ustępu, zastosowanie mają art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.

Okres określony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE wynosi trzy miesiące.

3. Komitet uchwala regulamin wewnętrzny.

Artykuł 15

Przegląd

1. Nie później niż pięć lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, Komisja dokona przeglądu EMAS w świetle doświadczeń zdobytych w trakcie jego działania i, w razie konieczności, przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie propozycje odpowiednich zmian.

2. Wszystkie załączniki do niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem załącznika V, przyjęte są przez Komisję stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2 w świetle doświadczeń zdobytych w trakcie działania EMAS i w odpowiedzi na określone potrzeby w zakresie wytycznych do wymagań EMAS.

▼B

3. We współpracy z Państwami Członkowskimi, nie później niż 5 lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, Komisja ocenia w szczególności stosowanie, rozpoznawanie i interpretację logo EMAS w szczególności przez opinię publiczną i inne zainteresowane strony oraz decyduje, czy istnieje potrzeba zmiany logo i wymogów jego stosowania.

Artykuł 16

Koszty i opłaty

1. Możliwe jest ustanowienie, zgodnie z ustaleniami Państw Członkowskich, systemu opłat mających na celu pokrycie kosztów administracyjnych poniesionych w związku z procedurami rejestracyjnymi organizacji i akredytacją oraz nadzorem inspektorów ochrony środowiska oraz innych kosztów związanych z EMAS.

2. Państwa Członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 17

Uchylenie rozporządzenia (EWG) nr 1836/93

1. Rozporządzenie (EWG) nr 1836/93 traci moc z datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2-5 niniejszego artykułu.

2. Pozostają w mocy krajowe systemy akredytacji i właściwe organy utworzone zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93. Państwa Członkowskie modyfikują procedury stosowane przez systemy akredytacji i właściwe organy na mocy odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia. Państwa Członkowskie zapewniają pełną zdolność funkcjonowania tych systemów w terminie 12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Inspektorzy ochrony środowiska akredytowani zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93 mogą kontynuować swą działalność zgodnie z wymogami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

4. Obiekty zarejestrowane zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93 pozostają w rejestrze EMAS. Nowe wymagania niniejszego rozporządzenia zostają sprawdzone podczas następnej inspekcji obiektu. Jeśli termin następnej inspekcji wypada wcześniej niż 6 miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, termin ten może zostać przedłużony o 6 miesięcy, w porozumieniu z inspektorem ochrony środowiska i właściwymi organami.

5. Ustęp 3 i 4 stosuje się także do akredytowanych inspektorów ochrony środowiska i obiektów zarejestrowanych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (EWG) nr 1836/93, pod warunkiem uznania przez właściwe instytucje akredytujące i właściwe organy, iż inspektorzy i zarejestrowane obiekty spełniają wszystkie wymogi rozporządzenia (EWG) nr 1836/93 i powiadomienia o tym fakcie Komisji.

Artykuł 18

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *DziennikuUrzędowym Wspólnot Europejskich*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

▼B

ZAŁĄCZNIK I

A. **WYMAGANIA DOTYCZĄCE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM**

System zarządzania środowiskiem jest wdrażany zgodnie z podanymi poniżej wymaganiami (sekcja 4 EN ISO 14001:1996) (*):

I-A **Wymagania dotyczące systemu zarządzania środowiskiem**

I-A.1 Wymagania ogólne

Organizacja ustanawia i utrzymuje system zarządzania środowiskiem. Niniejszy załącznik precyzuje wymagania dotyczące tego systemu.

I-A.2 Polityka ochrony środowiska

Kierownictwo definiuje przyjętą przez organizację politykę ochrony środowiska i zapewnia, że polityka ta:

a) jest właściwa w odniesieniu do charakteru, skali oraz wpływu na środowisko jej działalności, produktów i usług;

b) zawiera zobowiązanie do ciągłej poprawy i zapobiegania zanieczyszczeniom;

c) zawiera zobowiązanie do przestrzegania stosownych przepisów ustawodawczych i wykonawczych w zakresie ochrony środowiska oraz innych wymogów, do spełnienia których organizacja aspiruje;

d) zapewnia ramy dla ustanawiania i przeglądu ogólnych i szczegółowych celów środowiskowych;

e) jest udokumentowana, wykonana i utrzymywana oraz podana do wiadomości wszystkich pracowników;

f) jest dostępna dla opinii publicznej.

I-A.3 Planowanie

I-A.3.1 *Aspekty środowiskowe*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedurę(y) pozwalającą(e) na identyfikację aspektów środowiskowych swoich działań, produktów lub usług, które może kontrolować i na które, jak należy oczekiwać, posiada wpływ, w celu ustalenia, które z nich mają lub mogą mieć znaczący wpływ na środowisko. Organizacja zapewnia, że aspekty związane z tymi znaczącymi wpływami zostaną uwzględnione podczas formułowania celów środowiskowych.

Organizacja zapewnia stałą aktualizację wyżej wymienionych informacji.

I-A.3.2 *Wymagania prawne i inne*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedurę pozwalającą na identyfikację i uzyskanie dostępu do wymagań prawnych i innej natury, które organizacja zobowiązuje się spełnić, a które mają związek z aspektami środowiskowymi jej działalności, produktów lub usług.

I-A.3.3 *Cele ogólne i szczegółowe*

Organizacja ustanawia i utrzymuje udokumentowane cele środowiskowe, ogólne i szczegółowe, dla każdej stosownej funkcji i poziomu w strukturze organizacji.

Podczas ustanawiania i przeglądu celów ogólnych organizacja bierze pod uwagę wymagania prawne i innej natury, istotne aspekty środowiskowe, warianty technologiczne oraz uwarunkowania finansowe, funkcjonalne i handlowe jak również opinie zainteresowanych stron.

Ogólne i szczegółowe cele środowiskowe są zgodne z polityką ochrony środowiska, z uwzględnieniem zobowiązania do zapobiegania zanieczyszczeniom.

I-A.3.4 *Program(y) zarządzania środowiskiem*

Organizacja ustanawia i utrzymuje program(y) realizacji celów ogólnych i szczegółowych, który obejmuje:

(*) Wykorzystania tekstu normy krajowej w niniejszym załączniku dokonano za zgodą CEN. Pełny tekst normy krajowej jest dostępny do nabycia w krajowych instytucjach normalizacyjnych, których wykaz zamieszczono w niniejszym załączniku.

▼B

a) podział odpowiedzialności za realizację celów ogólnych i szczegółowych dla każdej właściwej funkcji i poziomu organizacji;

b) środki, którymi cele te mają być osiągnięte jak również ramy czasowe realizacji celów.

Jeśli projekt dotyczy nowych inwestycji i nowych lub zmodyfikowanych działań, produktów lub usług, program(y) jest w miarę potrzeb poddany modyfikacji dla zapewnienia stosowania zarządzania środowiskiem w odniesieniu do takiego projektu.

I-A.4 Wdrażanie i funkcjonowanie

I-A.4.1 *Struktura i odpowiedzialność*

W celu ułatwienia skutecznego zarządzania środowiskiem określa się role, odpowiedzialność i władze, co dokumentuje się i podaje do wiadomości.

Kierownictwo organizacji zapewnia środki niezbędne do wykonania i kontrolowania systemu zarządzania środowiskiem. Środki te obejmują zasoby ludzkie, specjalistyczne umiejętności, technologie i środki finansowe.

Kierownictwo organizacji mianuje określonego przedstawiciela(i) kierownictwa, któremu niezależnie od jego innych obowiązków, przypisana zostaje rola, obowiązki i uprawnienia w zakresie:

a) zapewnienia, że wymogi systemu zarządzania środowiskiem są ustanowione, wdrożone, i utrzymywane zgodnie z niniejszą normą międzynarodową;

b) sprawozdawczości, dla potrzeb kierownictwa, z działania systemu zarządzania środowiskiem w celu jego przeglądu oraz jako podstawę poprawy tego systemu.

I-A.4.2 *Szkolenie, wiedza i kompetencje*

Organizacja określa potrzeby w zakresie szkoleń wymagając, aby cały personel, którego praca może mieć znaczący wpływ na środowisko, otrzymał odpowiednie szkolenie.

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury pozwalające na zapoznanie swoich pracowników lub członków spełniających każdą właściwą funkcję i na każdym właściwym poziomie z:

a) znaczeniem zgodności z polityką i procedurami ochrony środowiska oraz wymaganiami systemu zarządzania środowiskiem;

b) istniejącymi lub potencjalnymi, znaczącymi wpływami na środowisko wywoływanymi przez ich pracę oraz korzyściami dla środowiska wynikającymi z poprawy wyników osobistych;

c) ich rolami i obowiązkami w zakresie zgodności z polityką i procedurami ochrony środowiska oraz wymaganiami systemu zarządzania środowiskiem, w tym wymaganiami co do gotowości i reagowania w sytuacjach zagrożenia;

d) potencjalnymi konsekwencjami odstępstw od uzgodnionych procedur postępowania.

Personel wykonujący zadania mogące mieć znaczący wpływ na środowisko posiada odpowiednie kompetencje nabyte w drodze właściwej edukacji, szkolenia i/lub doświadczenia.

I-A.4.3 *Komunikacja*

W odniesieniu do aspektów środowiskowych i systemu zarządzania środowiskiem organizacja ustanawia i utrzymuje procedury obejmujące:

a) komunikację wewnętrzną między poszczególnymi poziomami i funkcjami w strukturze organizacji;

b) przyjmowanie, dokumentowanie i odpowiadanie na właściwą korespondencję zewnętrzną zainteresowanym stronom.

Organizacja uwzględnia procesy dotyczące korespondencji zewnętrznej w istotnych aspektach środowiskowych i dokumentuje swoją decyzję.

I-A.4.4 *Dokumentacja systemu zarządzania środowiskiem*

Organizacja ustanawia i utrzymuje system informacji, w formie papierowej lub elektronicznej, zawierający:

▼B

a) opis kluczowych elementów systemu zarządzania i ich wzajemnych oddziaływań;

b) wskazówki do właściwej dokumentacji.

I-A.4.5 *Kontrola dokumentów*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury kontroli dokumentów wymagane przez niniejszą normę międzynarodową i gwarantujące:

a) możliwość lokalizacji dokumentów;

b) okresowe przeglądy dokumentów, niezbędne weryfikacje i zatwierdzenia ich dokładności przez upoważniony personel;

c) dostępność aktualnych wersji danych dokumentów we wszystkich miejscach gdzie wykonywane są czynności niezbędne dla efektywnego funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem;

d) natychmiastowe usuwanie nieaktualnych dokumentów z wszystkich miejsc ich ukazywania się i używania lub zapobieganie ich nieumyślnemu wykorzystaniu w inny sposób;

e) właściwe oznakowanie wszystkich nieaktualnych dokumentów przechowywanych w celach archiwalnych lub ze względów prawnych.

Dokumentacja jest czytelna, opatrzona datą (także datą każdej weryfikacji) i łatwa do zidentyfikowania, utrzymana w sposób uporządkowany i zachowana na czas określony. Ustanawia się i utrzymuje procedury i obowiązki dotyczące tworzenia i modyfikacji różnych rodzajów dokumentów.

I-A.4.6 *Kontrola operacyjna*

Zgodnie ze swoją polityką oraz celami ogólnymi i szczegółowymi, organizacja określa czynności i działania, które związane są ze zidentyfikowanymi znaczącymi aspektami środowiskowymi. Czynności te, wraz z ich utrzymywaniem, zostają zaplanowane w celu zapewnienia ich wykonywania zgodnie z określonymi warunkami poprzez:

a) ustanowienie i utrzymywanie udokumentowanych procedur dotyczących sytuacji, gdy brak takich czynności może prowadzić do odstępstw od polityki ochrony środowiska i przyjętych celów ogólnych i szczegółowych;

b) wyszczególnienie kryteriów operacyjnych w tych procedurach;

c) ustanowienie i utrzymywanie procedur związanych z możliwymi do identyfikacji, istotnymi aspektami środowiskowymi towarów i usług wykorzystywanych przez organizację oraz powiadomienie o tych procedurach i wymaganiach dostawców i kontrahentów.

I-A.4.7 *Gotowość i reagowanie w sytuacjach zagrożenia*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury identyfikacji prawdopodobieństwa wystąpienia i reakcji na wypadki i sytuacje zagrożenia oraz zapobiegania i łagodzenia związanych z nimi wpływów na środowisko.

Organizacja dokonuje przeglądu i w razie potrzeby weryfikacji jej procedur gotowości i reagowania w sytuacjach zagrożenia, w szczególności po zaistnieniu wypadku lub sytuacji zagrożenia.

W sytuacjach uzasadnionych względami praktycznymi, organizacja okresowo testuje te procedury.

I-A.5 Działania kontrolne i naprawcze

I-A.5.1 *Monitorowanie i pomiary*

Organizacja ustanawia i utrzymuje udokumentowane procedury regularnego monitorowania i prowadzenia pomiarów w odniesieniu do kluczowych właściwości prowadzonych przez organizację czynności i działań, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko. Obejmuje ono rejestrowanie informacji, pozwalającej na śledzenie działania, stosownych wskaźników operacyjnych oraz zgodności z przyjętymi przez organizację celami ogólnymi i szczegółowymi.

Sprzęt służący do monitorowania podlega kalibracji i konserwacji, a dokumenty rejestrujące ten proces są przechowywane zgodnie z procedurami przyjętymi w organizacji.

Organizacja ustanawia i utrzymuje udokumentowaną procedurę okresowej oceny zgodności z właściwymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi

▼B

I-A.5.2 *Niezgodność, działania naprawcze i zapobiegawcze*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury określania odpowiedzialności i uprawnień w zakresie traktowania i badania niezgodności, podejmowania działań łagodzących wszelkie skutki oraz inicjowania i uzupełniania działań naprawczych i zapobiegawczych.

Wszelkie działania naprawcze lub zapobiegawcze podjęte w celu wyeliminowania przyczyn rzeczywistych lub potencjalnych przypadków niezgodności są właściwie dobrane do skali problemu i współmierne do napotkanego wpływu na środowisko.

Organizacja wdraża i rejestruje wszelkie zmiany w udokumentowanych procedurach, wynikające z podjętych działań naprawczych i zapobiegawczych.

I-A.5.3 *Rejestracja danych*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury identyfikacji, utrzymywania i likwidowania danych związanych z działalnością w dziedzinie środowiska. Dane te obejmują dane o szkoleniach oraz wyniki audytów i przeglądów.

Dane związane ze działalnością w dziedzinie środowiska są czytelne, możliwe do identyfikacji oraz jasno powiązane z czynnością, produktem lub usługą, której dotyczą. Dane są przechowywane i utrzymywane w sposób umożliwiający natychmiastowe odzyskanie oraz chronione przed uszkodzeniem, pogorszeniem jakości lub utratą. Należy ustalić i rejestrować okresy przechowywania danych.

Dane są utrzymywane w sposób odpowiedni dla danego systemu i organizacji, aby wykazać zgodność z wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej.

I-A.5.4 *Audyt systemu zarządzania środowiskiem*

Organizacja ustanawia i utrzymuje program(y) i procedury wykonywania okresowych audytów systemu zarządzania środowiskiem, mających na celu:

a) ustalenie, czy system zarządzania środowiskiem

   1) jest zgodny z ustaleniami dotyczącymi zarządzania środowiskiem, w tym wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej; oraz

   2) został wykonany i funkcjonuje w sposób prawidłowy; oraz

b) dostarczenia kierownictwu organizacji informacji o wynikach audytu.

Program audytu w organizacji, w tym wszelkie harmonogramy, przygotowany jest w oparciu o stopień znaczenia danej czynności dla środowiska oraz wyniki wcześniejszych audytów. Aby opisywać zagadnienie w sposób wyczerpujący, procedura audytu zawiera zakres, częstotliwość i metodologię audytu, jak również obowiązki i wymagania dotyczące przeprowadzenia audytu i przygotowania sprawozdania z jego wyników.

I-A.6 Przegląd na poziomie kierownictwa

Z częstotliwością przez siebie ustaloną, kierownictwo organizacji dokonuje przeglądu systemu zarządzania środowiskiem w celu zapewnienia jego ciągłej przydatności, stosowności i skuteczności. Procedura przeglądu gwarantuje zgromadzenie informacji niezbędnych kierownictwu organizacji do przeprowadzenia właściwej oceny. Przegląd podlega udokumentowaniu.

Przegląd na poziomie kierownictwa uwzględnia ewentualną potrzebę zmian w polityce, celach ogólnych i innych elementach systemu zarządzania środowiskiem w świetle wyników audytu systemu, zmienionych okoliczności i zobowiązania do ciągłej poprawy.

Wykaz krajowych organów normalizacyjnych

B: IBN/BIN (Institut Belge de NormalisationBelgisch Instituut voor Normalisatie)

▼A1

CZ: Rada programu EMAS

▼B

DK: DS (Dansk Standard)

▼B

D: DIN (Deutsches Institut für Normung e. V.)

▼A1

EE: EVS (Eesti Standardikeskus)

▼B

EL: ELOT (Ελληνικός οργανισμός τυποποίησης)

E: AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)

F: AFNOR (Association Française de Normalisation)

IRL: NSAI (National Standards Authority of Ireland)

I: UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione)

▼A1

CY: Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας

LV: LATAK (Latvijas Nacionālais Akreditācijas birojs)

LT: LST (Lietuvos standartizacijos departamentas)

▼B

L: SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg)

▼A1

HU: MSZT (Magyar Szabványügyi Testület)

MT: MSA (Awtorita' Maltija dwar l-Istandards / Malta Standards Authority)

▼B

NL: NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut)

A: ON (Österreichisches Normungsinstitut)

▼A1

PL: PKN (Polski Komitet Normalizacyjny)

▼B

P: IPQ (Instituto Portugues da Qualidade)

▼A1

SI: SIST (Slovenský inštitut za standardizacijo)

SK: SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie)

▼B

FIN: SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y)

S: SIS (Standardiseringen i Sverige)

UK: BSI (British Standards Institution).

B. **KWESTIE KIEROWANE PRZEZ ORGANIZACJE WDRAŻAJĄCE EMAS**

1. **Zgodność z prawem**

Organizacje są zdolne wykazać, że:

a) dokonały identyfikacji właściwych przepisów ochrony środowiska i są świadome konsekwencji dla organizacji wynikających z tych przepisów;

b) gwarantują przestrzeganie prawa w zakresie przepisów ochrony środowiska; oraz

c) posiadają stosowne procedury pozwalające organizacji na spełnianie tych wymagań w sposób ciągły.

2. **Działanie**

Organizacje są w stanie wykazać, że ich system zarządzania i procedury audytu uwzględniają zagadnienie rzeczywistego działania w dziedzinie środowiska organizacji w odniesieniu do aspektów wymienionych w załączniku VI. Działanie organizacji w stosunku do

▼B

jej celów ogólnych i szczegółowych podlega ocenie w ramach procesu przeglądu na poziomie kierownictwa. Ponadto organizacja zobowiązuje się do ciągłej poprawy swojego działania w dziedzinie środowiska. W procesie tym organizacja może oprzeć swoje działania o lokalne, regionalne lub krajowe programy ochrony środowiska.

Środki do osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych nie mogą stanowić celów środowiskowych. Jeśli organizacja obejmuje jeden lub więcej obiektów, każdy z obiektów, do którego stosuje się EMAS spełnia wszystkie wymagania EMAS, włączając w to ciągłą poprawę działania w dziedzinie środowiska, zgodną z definicją w art. 2 lit. b).

3. **Zewnętrzna komunikacja i związki**

Organizacje są w stanie wykazać prowadzenie otwartego dialogu z opinią publiczną oraz innymi zainteresowanymi stronami, w tym społecznością lokalną i klientami, w odniesieniu do wpływu na środowisko ich działań, produktów i usług. Dialog ten ma na celu identyfikację obaw społeczeństwa i zainteresowanych stron.

4. **Udział pracowników**

W uzupełnieniu wymagań sekcji A niniejszego załącznika, należy dążyć do zaangażowania pracowników w proces ciągłej poprawy działania organizacji w dziedzinie środowiska. W tym celu należy stosować odpowiednie formy takiego uczestnictwa, takie jak system książki propozycji lub praca zespołowa nad poszczególnymi projektami lub komitety działające w dziedzinie środowiska. Organizacja uwzględnią wytyczne Komisji w sprawie stosowania najlepszej praktyki w tej dziedzinie. Przedstawiciele pracowników są włączani w realizację procesu, jeśli wyrażają takie życzenie.

▼B

ZAŁĄCZNIK II

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WEWNĘTRZNEGO AUDYTU ŚRODOWISKOWEGO

2.1 **Wymagania ogólne**

Audyty wewnętrzne zapewniają, że działalność wykonywana przez organizację jest zgodna z ustalonymi procedurami. Audyt może także zidentyfikować problemy związane z przyjętymi procedurami oraz możliwości poprawienia procedur. Zakres audytów przeprowadzanych w organizacji może wahać się od audytów o prostej procedurze do audytów o działaniu złożonym. W danym okresie działalności, wszystkie działania w konkretnej organizacji są przedmiotem audytu. Okres potrzebny do zakończenia audytów wszystkich działań jest określany jako cykl audytów. W przypadku małych, nieskomplikowanych organizacji możliwe jest przeprowadzenie audytu wszystkich działań w tym samym czasie. Dla tych organizacji cykl audytu jest to okres między audytami.

Wewnętrzne audyty są przeprowadzane przez osoby dostatecznie niezależne od kontrolowanego działania, co zapewnić ma obiektywne spojrzenie. Audyty mogą być wykonywane przez pracowników organizacji lub przez strony zewnętrzne (pracownicy zatrudnieni w innych organizacjach, pracownicy innych części tej samej organizacji lub konsultanci).

2.2 **Cele**

Program przeprowadzenia audytów organizacji określa na piśmie cele każdego audytu lub cyklu audytu, w tym częstotliwość audytu dla każdego działania.

Cele obejmują w szczególności ocenę istniejących systemów zarządzania oraz określenie zgodności z polityką i programem organizacji, które uwzględniają zgodność z odpowiednimi wymaganiami regulacji z zakresu ochrony środowiska.

2.3 **Zakres**

Ogólny zakres poszczególnych audytów, lub, odpowiednio, każdego etapu cyklu audytu określa się w sposób jasny. Zakres ten wyraźnie podaje:

1. obszary tematyczne objęte audytem;
2. działania objęte audytem;
3. kryteria środowiskowe, które mają być uwzględnione;
4. okres objęty audytem.

Audyt środowiskowy obejmuje ocenę danych faktograficznych, niezbędnych do oceny efektu działania.

2.4 **Organizacja i zasoby**

Aby osiągnąć założone cele, audyty środowiskowe są wykonywane przez osoby lub grupy osób posiadających odpowiednią znajomość sektorów i dziedzin poddanych audytowi, w tym wiedzę i doświadczenie w zakresie właściwych zagadnień dotyczących środowiska, zarządzania, zagadnień technicznych i regulacyjnych oraz wystarczające przeszkolenie i wysoki poziom umiejętności w przeprowadzaniu audytu. Środki i czas przeznaczone na przeprowadzenie audytu są współmierne do zakresu i celów audytu.

Kierownictwo organizacji wspiera przeprowadzanie audytu.

Audytorzy są dostatecznie niezależni od czynności, których audytu dokonują, co umożliwia im formułowanie obiektywnego i bezstronnego sądu.

2.5 **Planowanie i przygotowanie audytu**

Każdy audyt jest planowany i przygotowywany ze szczególnym uwzględnieniem celów:

— zapewnienia odpowiednich środków,

— zapewnienia, aby każda osoba włączona w proces audytu (w tym audytorzy, kierownictwo i personel) rozumiała swoją rolę i obowiązki.

Przygotowanie obejmuje zapoznanie się z działalnością organizacji i ustanowionym w niej systemem zarządzania środowiskiem oraz przegląd wyników i wniosków z poprzednich audytów.

▼B

2.6 **Czynności w ramach audytu**

Czynności w ramach audytu obejmują rozmowy z personelem, inspekcję warunków działania i sprzętu oraz przegląd rejestrów, pisemnych procedur i innych odnośnych dokumentów, w celu dokonania oceny działania w dziedzinie środowiska będącego przedmiotem audytu, aby określić czy spełnia stosowane normy, przepisy lub ustalone cele ogólne i szczegółowe oraz czy wdrożony system zarządzania obowiązkami w dziedzinie środowiska jest skuteczny i właściwy. Do ustalenia skuteczności całego systemu zarządzania wskazane jest, między innymi, stosowanie wyrywkowych kontroli na miejscu dotyczących zgodności z tymi kryteriami.

W procesie audytu uwzględnia się w szczególności następujące kroki:

a) zrozumienie systemów zarządzania;

b) ocena mocnych i słabych stron systemów zarządzania;

c) gromadzenie stosownych dowodów;

d) ocena wyników audytu;

e) przygotowanie wniosków z audytu;

f) sporządzenie sprawozdania z wyników i wniosków z audytu.

2.7 **Sporządzenie sprawozdania z wyników i wniosków z audytu**

1. Pisemne sprawozdanie z audytu we właściwej formie i treści jest przygotowywane przez audytorów w celu pełnego, formalnego przedstawienia wyników i wniosków z audytu, na koniec każdego audytu i cyklu audytu.

   Wyniki i wnioski z audytu są formalnie przedstawiane kierownictwu organizacji.

2. Podstawowe cele pisemnego sprawozdania z audytu są następujące:

   a) udokumentowanie zakresu audytu;

   b) dostarczenie kierownictwu informacji na temat stanu zgodności z polityką ochrony środowiska organizacji oraz postępu w dziedzinie ochrony środowiska w organizacji;

   c) dostarczenie kierownictwu informacji na temat skuteczności i rzetelności rozwiązań dotyczących monitorowania wpływów organizacji na środowisko;

   d) w stosownych przypadkach, wskazanie potrzeby podjęcia działań naprawczych.

2.8 **Czynności po przeprowadzeniu audytu**

Proces audytu kończy się przygotowaniem i wdrożeniem planu odpowiednich działań naprawczych.

Należy opracować i wdrożyć odpowiednie mechanizmy dla zagwarantowania, że wyniki audytu są wykorzystywane.

2.9 **Częstotliwość audytu**

Audyt lub cykl audytu podlega zakończeniu we właściwych odstępach czasu, nie dłuższych niż 3 lata. Częstotliwość audytów dla każdego działania jest różna i zależy od:

a) charakteru, skali i złożoności działalności;

b) znaczenia powiązanych wpływów na środowisko;

c) znaczenia i pilności problemów wykrytych w następstwie wcześniejszych audytów;

d) historii problemów związanych ze środowiskiem.

Bardziej złożone działania o bardziej znaczącym wpływie na środowisko są częściej poddawane audytowi.

Organizacja określa własny program audytu środowiskowego i jego częstotliwość, biorąc pod uwagę wytyczne Komisji przyjęte zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

▼B

ZAŁĄCZNIK III

OŚWIADCZENIE O ŚRODOWISKU

3.1 **Wstęp**

Celem oświadczenia o środowisku jest dostarczenie społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom informacji dotyczącej wpływu na środowisko i działania oraz ciągłej poprawy działania organizacji w dziedzinie środowiska. Jest to także środek służący wyrażeniu obaw przez zainteresowane strony określonych na podstawie załącznika I — sekcji B.3 i uznanych przez organizację za istotne (załącznik VI, pkt 6.4). Informacja o środowisku przedstawiana jest w sposób jasny i spójny w formie wydrukowanej dla tych, którzy nie mają innych możliwości dostępu do tej informacji. Wymaga się, aby przy pierwszej swojej rejestracji, a następnie, co trzy lata organizacja udostępniła informacje wyszczególnione w pkt 3.2 w ujednoliconej wersji drukowanej.

Komisja przyjmuje wytyczne dotyczące oświadczenia o środowisku zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

3.2 **Oświadczenie o środowisku**

Przy pierwszej swojej rejestracji organizacja sporządza informację o środowisku, uwzględniającą kryteria wymienione w pkt 3.5 i nazywaną oświadczeniem o środowisku w celu zatwierdzenia przez inspektora ochrony środowiska. Po zatwierdzeniu, informacja ta jest przedstawiana właściwym organom, a następnie udostępniona opinii publicznej. Oświadczenie o środowisku jest środkiem komunikacji i dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami dotyczącego działania organizacji w dziedzinie środowiska. Pisząc i planując oświadczenie o środowisku organizacja bierze pod uwagę potrzeby społeczeństwa i zainteresowanych stron w zakresie informacji.

Informacja obejmuje co najmniej:

a) jasny i jednoznaczny opis organizacji rejestrującej się w ramach EMAS i streszczenie dotyczące jej działalności, produktów i usług oraz jej związków z właściwymi organizacjami macierzystymi;

b) politykę ochrony środowiska i krótki opis systemu zarządzania środowiskiem organizacji;

c) opis wszystkich ważnych bezpośrednich i pośrednich aspektów dotyczących środowiska, skutkujących znaczącymi wpływami organizacji na środowisko oraz wyjaśnienia dotyczące charakteru wpływów w odniesieniu do tych aspektów (załącznik VI);

d) opis ogólnych i szczegółowych celów dotyczących środowiska, w odniesieniu do istotnych aspektów środowiskowych i wpływów na środowisko;

e) streszczenie dostępnych danych dotyczących efektu działania organizacji w porównaniu z ogólnymi i szczegółowymi celami dotyczącymi środowiska, w odniesieniu do znaczących wpływów organizacji na środowisko. Streszczenie może zawierać dane liczbowe dotyczące emisji zanieczyszczeń, wytwarzania odpadów, zużycia surowców, energii i wody, hałasu jak również innych aspektów wymienionych w załączniku VI. Dane pozwalają na porównanie, rok po roku, oceny rozwoju działania organizacji w dziedzinie środowiska;

f) inne czynniki dotyczące działania w dziedzinie środowiska, w tym działanie z zastosowaniem przepisów prawnych w odniesieniu do ich znaczącego wpływu na środowisko;

g) nazwisko i numer akredytacji inspektora ochrony środowiska oraz datę zatwierdzenia.

3.3 **Kryteria sprawozdawczości dotyczące działania w dziedzinie środowiska**

Surowe dane wytworzone przez system zarządzania środowiskiem są wykorzystywane wielokrotnie w różny sposób w celu pokazania działania organizacji w dziedzinie do środowiska. W tym celu organizacje mogą stosować istniejące wskaźniki działania w dziedzinie środowiska, upewniając się, że wybrane wskaźniki:

a) dają dokładną ocenę działania organizacji;

b) są zrozumiałe i niedwuznaczne;

c) pozwalają na porównanie, rok po roku, w celu dokonania oceny rozwoju działania organizacji w dziedzinie środowiska;

▼B

d) pozwala na porównanie z, odpowiednio, sektorowymi, krajowymi lub regionalnymi wzorcami;

e) pozwala na odpowiednie porównanie z wymogami regulacji.

3.4 **Utrzymywanie publicznego dostępu do informacji**

Organizacja uaktualnia informację, wyszczególnioną w pkt 3.2, a wszelkie zmiany są zatwierdzane co roku przez inspektora ochrony środowiska. Odstępstwa dotyczące częstotliwości wykonania aktualizacji mogą być dokonane w okolicznościach ustanowionych w wytycznych Komisji, przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2. Po zatwierdzeniu, zmiany są także przedstawiane właściwym organom i udostępniane opinii publicznej.

3.5 **Publikowanie informacji**

Organizacje mogą zwracać się do różnych odbiorców lub zainteresowanych stron z informacjami zgromadzonymi przez ich systemy zarządzania środowiskiem oraz wykorzystywać tylko wybrane informacje z oświadczenia o środowisku. Każda informacja dotycząca środowiska opublikowana przez organizację może być opatrzona logo EMAS pod warunkiem zatwierdzenia jej przez inspektora ochrony środowiska, który potwierdzi, że informacja jest:

a) dokładna i niewprowadzająca w błąd;

b) uzasadniona i sprawdzalna;

c) właściwa i stosowana w właściwym kontekście lub okolicznościach;

d) reprezentatywna dla całkowitego działania organizacji w dziedzinie środowiska;

e) o niskim prawdopodobieństwie błędnej interpretacji;

f) istotna w odniesieniu do całego wpływu organizacji na środowisko,

i odnosi się do ostatniego oświadczenia organizacji o środowisku, z którego została zaczerpnięta.

3.6 **Powszechny dostęp do informacji**

Informacja przygotowana zgodnie z pkt 3.2 lit. a)–g), stanowiąca oświadczenie organizacji o środowisku i uaktualnione informacje wyszczególnione w pkt 3.4 jest udostępniana opinii publicznej i innym zainteresowanym stronom. Oświadczenie o środowisku jest dostępne dla społeczeństwa. Zachęca się organizacje do wykorzystywania wszystkich dostępnych w tym celu metod (publikacji w wersji elektronicznej, bibliotek itd.). Organizacja jest w stanie wykazać inspektorowi ochrony środowiska, że każdy zainteresowany działaniem organizacji w dziedzinie środowiska ma łatwy i swobodny dostęp do informacji wymaganej w pkt 3.2 lit. a)–g) i pkt 3.4.

3.7 **Odpowiedzialność na poziomie lokalnym**

Organizacje zarejestrowane w systemie EMAS mogą zdecydować się na przygotowanie jednego zbiorczego oświadczenia o środowisku, obejmującego pewną liczbę różnych lokalizacji geograficznych. Zamiarem systemu EMAS jest zagwarantowanie odpowiedzialności w wymiarze lokalnym, stąd też organizacje zapewniają, że znaczące wpływy na środowisko każdego obiektu są wyraźnie zidentyfikowane i zgłoszone w zbiorczym oświadczeniu o środowisku.

▼B

ZAŁĄCZNIK IV

Logo

Wersja 1

Wersja 2

▼A1

Logo może być używane przez organizację zarejestrowaną w EMAS w jakimkolwiek z 20 języków, pod warunkiem iż użyte zostaną następujące określenia:

	Wersja 1	Wersja 2
Hiszpański	„Gestión ambiental verificada”	„información validada”
Czeski:	„ověřený systém environmentálního řízení”	„platná informace”
Duński:	„verificeret miljøledelse”	„bekræftede oplysninger”
Niemiecki:	„geprüftes Umweltmanagement”	„geprüfte Information”
Estoński:	„tõestatud keskkonnajuhtimine”	„kinnitatud informatsioon”
Grecki:	„επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση”	„επικυρωμένες πληροφορίες”
Francuski:	„Management environnemental vérifié”	„information validée”
Włoski:	„Gestione ambientale verificata”	„informazione convalidata”
Łotewski:	„verificēta vides vadība”	„apstiprināta informācija”
Litewski:	„įvertinta aplinkosaugos vadyba”	„patvirtinta informacija”
Węgierski:	„hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszer”	„hitelesített információ”
Maltański:	„Immaniġġjar Ambjentali Verifikat”	„Informazzjoni Konvalidata”
Niderlandzki:	„Geverifieerd milieuzorgsysteem”	„gevalideerde informatie”
Polski:	„zweryfikowany system zarządzania środowiskowego”	„informacja potwierdzona”
Portugalski:	„Gestão ambiental verificada”	„informação validada”
Słowacki:	„overený systém environmentálneho riadenia”	„platná informácia”
Słoweński:	„Preverjen sistem ravnanja z okoljem”	„preverjene informacije”
Fiński:	„vahvistettu ympäristöasioiden hallinta”	„vahvistettua tietoa”
Szwedzki:	„Kontrollerat miljöledningssystem”	„godkänd information”

▼A1

W obu wersjach logo umieszcza się zawsze numer rejestracji oranizacji.

Logo używa się albo:

— w trzech kolorach (Odcień nr 355 zielony; odcień nr 109 zółty; odcień nr 286 niebieski)

— na czarno, na tle białym, lub

— na biało, na tle czarnym.

▼B

ZAŁĄCZNIK V

AKREDYTACJA, NADZÓR I FUNKCJE INSPEKTORÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

5.1 Zagadnienia ogólne

Akredytacja inspektorów ochrony środowiska odbywa się w oparciu o ogólne zasady kompetencji wyszczególnionych w niniejszym załączniku. Organy akredytujące mogą zdecydować o przyznawaniu funkcji inspektora ochrony środowiska osobom fizycznym, organizacjom, lub obu. Wymagania proceduralne i kryteria szczegółowe, stosowane w akredytacji inspektorów ochrony środowiska, określane są na podstawie art. 4 przez krajowe systemy akredytacji, zgodnie z powyższymi zasadami. Zgodność z tymi zasadami zostaje zapewniona poprzez proces kontroli wzajemnych ustanowiony zgodnie z art. 4.

5.2 Wymagania związane z akredytacją inspektorów ochrony środowiska

5.2.1 Poniższe kompetencje stanowią minimalne wymagania, do których stosuje się inspektor ochrony środowiska, zarówno osoba fizyczna jak i organizacja:

a) znajomość i rozumienie rozporządzenia, ogólnego funkcjonowania systemów zarządzania środowiskiem, stosownych norm i wytycznych wydanych przez Komisję na mocy art. 4 i art. 14 ust. 2, w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia;

b) znajomość i rozumienie wymagań ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych, właściwych dla rodzaju działalności poddawanej inspekcji;

c) znajomość i rozumienie zagadnień ochrony środowiska, w tym odnoszących się do środowiska aspektów zrównoważonego rozwoju;

d) znajomość i rozumienie aspektów technicznych związanych z problemami środowiskowymi, właściwych dla rodzaju działalności poddawanej inspekcji;

e) rozumienie ogólnych zasad funkcjonowania działalności poddawanej inspekcji umożliwiające ocenę systemu zarządzania pod kątem stosowności;

f) znajomość i rozumienie wymagań i metodologii audytu środowiskowego;

g) znajomość audytu informacji (oświadczenie o środowisku).

Kandydat na inspektora ochrony środowiska zobowiązany jest dostarczyć organowi akredytującemu, do którego składa wniosek, właściwe dowody potwierdzające jego wiedzę, stosowne doświadczenie i możliwości techniczne w wyżej wymienionych dziedzinach.

Ponadto inspektor ochrony środowiska jest niezależny, w szczególności od audytora lub konsultanta organizacji, oraz wykonywać swoje zadania w sposób bezstronny i obiektywny.

Inspektor ochrony środowiska będący osobą fizyczną lub organizacją dokonującą inspekcji zapewnia, że zarówno on/ona jak i podległy mu/jej personel jest wolny od wszelkich nacisków o charakterze handlowym, finansowym lub innych, które mogłyby wpłynąć na ich sąd lub podważyć zaufanie do niezależności i integralności ich opinii wydawanych w związku z prowadzonym działaniem oraz, że wszyscy oni przestrzegają zasad mających zastosowanie w tym względzie.

Do celów spełnienia wymogów niniejszego rozporządzenia w zakresie inspekcji, inspektor ochrony środowiska posiada udokumentowaną metodologię i procedury, obejmujące również mechanizmy kontroli jakości i rozwiązania dotyczące poufności.

W przypadku, gdy inspektorem ochrony środowiska jest organizacja, posiada ona i udostępnia na życzenie schemat organizacyjny pokazujący struktury i obowiązki w ramach organizacji oraz oświadczenie o jej statusie prawnym, własnościowym oraz źródłach finansowania.

5.2.2 Zakres akredytacji

Zakres akredytacji inspektorów ochrony środowiska określony jest w oparciu o klasyfikację działalności gospodarczej (NACE) ustanowioną rozporządzeniem Rady (EWG) 3037/90 ([1]). Zakres akredytacji jest ograni-

([1]) Dz.U. L 293 z 24.10.1990, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (EWG) nr 761/93 (Dz.U. L 83 z 3.4.1993, str. 1).

▼B

czony stosownie do kompetencji inspektora, jak również, tam gdzie to możliwe, uwzględnia rozmiar i stopień złożoności działalności; zostanie to zapewnione poprzez nadzór.

5.2.3 Wymagania dodatkowe dla akredytacji inspektorów ochrony środowiska prowadzących inspekcje samodzielnie

Inspektorzy ochrony środowiska, będący osobami fizycznymi, prowadzącymi inspekcje samodzielnie, obok spełniania wymagań wyszczególnionych w pkt 5.2.1 i 5.2.2, posiadają dodatkowo:

— wszelkie kompetencje, niezbędne do prowadzenia inspekcji w dziedzinach, w których są akredytowani,

— ograniczony zakres akredytacji stosowny do ich indywidualnych kompetencji.

Zgodność z tymi warunkami zapewniona jest poprzez ocenę przeprowadzoną przed wydaniem akredytacji oraz poprzez funkcje nadzorcze organu akredytującego.

5.3 **Nadzór nad inspektorami ochrony środowiska**

5.3.1 Nadzór nad inspektorami ochrony środowiska prowadzony jest przez organ akredytujący, udzielający im akredytacji

Inspektor ochrony środowiska niezwłocznie poinformuje organ akredytujący o wszelkich zmianach, mających znaczenie dla akredytacji lub jej zakresu.

Przyjmuje się przepisy, w regularnych odstępach czasu nieprzekraczających 24 miesięcy, dla zapewnienia aby inspektor ochrony środowiska spełniał wymagania akredytacyjne oraz w celu monitorowania jakości przeprowadzonych przez niego inspekcji. Nadzór może polegać na audytach biura, naocznych kontrolach w organizacjach, kwestionariuszach, przeglądzie oświadczeń o środowisku zatwierdzonych przez inspektora oraz przeglądzie sprawozdań z inspekcji. Nadzór powinien być proporcjonalny do czynności podjętej przez inspektora.

Wszelkie decyzje organu akredytującego o cofnięciu czy zawieszeniu akredytacji lub ograniczeniu jej zakresu mogą być podjęte tylko pod warunkiem wcześniejszego stworzenia inspektorowi ochrony środowiska możliwości przesłuchania.

5.3.2 Nadzór na inspektorami ochrony środowiska prowadzącymi inspekcje w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym wydano ich akredytację

Inspektor ochrony środowiska akredytowany w jednym Państwie Członkowskim, przed przystąpieniem do inspekcji wykonywanej w innym Państwie Członkowskim, dostarcza organowi akredytującemu tego Państwa Członkowskiego, z przynajmniej czterotygodniowym wyprzedzeniem, powiadomienie o:

— szczegółach dotyczących jego akredytacji, kompetencji, oraz, w stosownych przypadkach, składu zespołu kontrolującego,

— kiedy i gdzie inspekcja będzie prowadzona: adres i dane kontaktowe organizacji, oraz jeśli to konieczne, środki podjęte w celu rozwiązania problemów znajomości prawa i języka.

Organ akredytujący może zażądać dalszych wyjaśnień dotyczących niezbędnej wiedzy prawnej i językowej, jak podano wyżej.

Powiadomienie takie przekazywane jest przed każdą nową inspekcją.

Organ akredytujący nie narzuca innych warunków ograniczających prawo inspektora ochrony środowiska do świadczenia usług w Państwie Członkowskim innym, niż to, w którym przyznano akredytację. W szczególności nie wprowadza się dyskryminujących opłat za powiadomienie. Organ akredytujący nie wykorzystuje również procedury powiadomienia w celu opóźnienia przybycia inspektora. Jakiekolwiek trudności związane z nadzorem nad inspektorem w powiadomionym terminie są stosownie uzasadniane. W przypadku zaistnienia kosztów związanych z nadzorem, organ akredytujący uprawniony jest do wprowadzenia właściwej opłaty.

Jeśli sprawujący nadzór organ akredytujący nie jest zadowolony z jakości wykonanej przez inspektora ochrony środowiska pracy, przesyła ona sprawozdanie z inspekcji do właściwego inspektora ochrony środowiska, instytucji akredytującej, która wydała akredytację, właściwego dla organizacji poddanej inspekcji organu, oraz, w przypadku dalszego sporu, do forum instytucji akredytującej.

▼B

Organizacje nie mogą odmówić organom akredytującym prawa do sprawowania nadzoru nad inspektorem ochrony środowiska w drodze naocznej oceny podczas prowadzonego przez nie procesu inspekcji.

5.4 **Funkcja inspektorów ochrony środowiska**

5.4.1 Funkcją inspektora ochrony środowiska jest sprawdzenie, bez uszczerbku dla uprawnień wykonawczych Państw Członkowskich w odniesieniu do wymagań rozporządzeń:

a) zgodności ze wszystkimi wymaganiami niniejszego rozporządzenia: wstępny przegląd środowiskowy w stosownym przypadku, system zarządzania środowiskiem, audyt środowiskowy i jego wyniki oraz oświadczenie o środowisku;

b) rzetelności, wiarygodności i prawidłowości danych i informacji zawartych w:

— oświadczeniu o środowisku (załącznik III, pkt 3.2 i 3.3),

— informacji o środowisku podlegającej zatwierdzeniu (załącznik III, pkt 3.4).

Inspektor ochrony środowiska w szczególności bada w sposób profesjonalny techniczną prawidłowość wstępnego przeglądu środowiskowego w stosownym przypadku lub audytu lub innych procedur prowadzonych przez organizację, unikając niepotrzebnego powielania tych procedur. Inspektor powinien stosować między innymi kontrole na miejscu w celu ustalenia rzetelności wyników audytu wewnętrznego.

5.4.2 W czasie pierwszej inspekcji, inspektor ochrony środowiska sprawdza w szczególności, czy organizacja spełnia poniższe wymogi:

a) w pełni funkcjonujący system zarządzania środowiskiem zgodny z załącznikiem I;

b) w pełni zaplanowany program audytu, który rozpoczęto zgodnie z załącznikiem II tak, że przynajmniej dziedziny o najbardziej znaczącym wpływie na środowisko zostały nim już objęte;

c) ukończony jeden przegląd na poziomie kierownictwa organizacji;

d) oświadczenie o środowisku opracowane zgodnie załącznikiem III, pkt 3.2.

5.4.3 Zgodność z prawem

Inspektor ochrony środowiska zapewnia, aby organizacja posiadała stosowne procedury kontrolujące te aspekty swojej działalności, które podlegają właściwym przepisom prawa wspólnotowego lub krajowego oraz, że procedury te gwarantują zapewnienie zgodności. Kontrole audytu dostarczają w szczególności dowodów potwierdzających zdolność stosownych procedur do zagwarantowania zgodności z prawem.

Inspektor ochrony środowiska nie zatwierdza oświadczenia o środowisku, jeśli podczas inspekcji stwierdzi, np. w drodze kontroli wyrywkowych, że organizacja nie działa w sposób zgodny z prawem.

5.4.4 Definicja organizacji

Sprawdzając system zarządzania środowiskiem oraz zatwierdzając oświadczenie o środowisku inspektor ochrony środowiska zapewnia, aby poszczególne części organizacji zostały zdefiniowane jednoznacznie i w sposób odpowiadający faktycznemu podziałowi czynności. Zawartość oświadczenia w przejrzysty sposób uwzględnia różne części organizacji, co do których EMAS ma zastosowanie.

5.5 **Warunki dla pełnienia funkcji inspektora ochrony środowiska**

5.5.1 Inspektor ochrony środowiska działa w zakresie swojej akredytacji, na podstawie pisemnej umowy z organizacją, określającej zakres jego pracy, umożliwiającej inspektorowi ochrony środowiska działanie w sposób niezależny i profesjonalny oraz zobowiązującej organizację do niezbędnej współpracy.

5.5.2 Inspekcja obejmuje kontrole dokumentacji, wizytę w organizacji obejmującą w szczególności wywiady z pracownikami, przygotowanie oświadczenia dla kierownictwa organizacji oraz propozycje rozwiązania przez organizację problemów poruszonych w oświadczeniu.

5.5.3 Dokumentacja, która ma zostać skontrolowana przed wizytą obejmuje podstawowe informacje o organizacji i prowadzonej przez nią działalności, jej politykę ochrony środowiska i program, opis systemu zarządzania środowiskiem działającego w organizacji, szczegóły związane z przeglądem środowiskowym lub przeprowadzonym audytem, sprawozdanie z tego przeglądu lub audytu oraz w sprawie podjętego działania naprawczego, a także projekt oświadczenia o środowisku.

▼B

5.5.4 Inspektor ochrony środowiska przygotuje sprawozdanie dla kierownictwa organizacji obejmujące:

a) wszystkie zagadnienia mające związek z pracą prowadzoną przez inspektora ochrony środowiska;

b) punkt wyjściowy organizacji w procesie wdrażania systemu zarządzania środowiskiem;

c) ogólnie, opis przypadków niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia, w szczególności:

— wady techniczne w metodach przeglądu środowiskowego lub audytu lub systemie zarządzania środowiskiem lub innych mających znaczenie procesach,

— punkty projektu oświadczenia o środowisku, z którymi inspektor nie zgadza się, wraz ze szczegółami dotyczącymi zmian lub uzupełnień, jakie powinny być wprowadzone do oświadczenia;

d) porównanie z poprzednim oświadczeniem o środowisku oraz ocenę działania organizacji.

5.6 **Częstotliwość inspekcji**

W konsultacji z organizacją, inspektor ochrony środowiska przygotowuje program, który gwarantuje, że wszystkie elementy wymagane do celów rejestracji w ramach EMAS poddane są inspekcji w okresie nieprzekraczającym 36 miesięcy. Ponadto, nie rzadziej niż co 12 miesięcy, inspektor ochrony środowiska zatwierdza wszelkie uaktualnione informacje zawarte w oświadczeniu o środowisku. Odstępstwa od częstotliwości, z jaką aktualizacja ma być dokonywana, możliwe są w okolicznościach ustanowionych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z procedurą określoną w art. 14 ust. 2.

▼B

ZAŁĄCZNIK VI

ASPEKTY ŚRODOWISKOWE

6.1 **Zagadnienia ogólne**

Organizacja przeanalizuje wszystkie aspekty środowiskowe swoich działań, produktów i usług oraz zdecyduje, na podstawie kryteriów uwzględniających przepisy wspólnotowe, które z jej aspektów mają znaczących wpływ na środowisko i przyjmie je za podstawę formułowania ogólnych i szczegółowych celów środowiskowych. Kryteria te są ogólnie dostępne.

Organizacja uwzględnia zarówno bezpośrednie jak i pośrednie aspekty środowiskowe swoich działań, produktów i usług.

6.2 **Bezpośrednie aspekty środowiskowe**

Obejmują one działania organizacji, nad którymi sprawuje ona kontrolę zarządczą i mogą obejmować, ale nie tylko:

a) emisje do powietrza;

b) uwalnianie do wód;

c) zapobieganie, recykling, ponowne użycie, transport i usuwanie odpadów stałych i innych, w szczególności odpadów niebezpiecznych;

d) korzystanie z gruntów i ich zanieczyszczanie;

e) korzystanie z zasobów naturalnych i surowców (w tym energii);

f) problemy lokalne (hałas, wibracja, nieprzyjemne zapachy, pył, efekt wizualny itp.);

g) zagadnienia związane z transportem (towarów, usług i pracowników);

h) ryzyko wypadków środowiskowych i wpływów wynikających lub mogących wynikać ze skutków wydarzeń, wypadków i potencjalnych sytuacji zagrożenia;

i) wpływ na różnorodność biologiczną.

6.3 **Pośrednie aspekty środowiskowe**

Działania organizacji, jej produkty i usługi mogą skutkować istotnymi aspektami środowiskowymi, pozostającymi poza pełną kontrolą zarządczą organizacji.

Mogą one obejmować, ale nie tylko:

a) zagadnienia dotyczące produktów (projekt, rozwój, opakowanie, transport, wykorzystanie oraz odzysk/usuwanie odpadów);

b) inwestycje kapitałowe, udzielanie pożyczek, świadczenie usług ubezpieczeniowych;

c) nowe rynki;

d) wybór i strukturę usług (np. transport lub usługi w zakresie zaopatrywania w żywność);

e) decyzje administracyjne i planistyczne;

f) strukturę oferty produktów;

g) działanie w dziedzinie środowiska oraz praktyki wykonawców, podwykonawców i dostawców.

Organizacje muszą wykazać, że dokonały identyfikacji istotnych aspektów środowiskowych, związanych z ich procedurami zamówień publicznych oraz że związane z nimi znaczące wpływy na środowisko znalazły odzwierciedlenie w systemie zarządzania. Organizacja powinna dołożyć starań, aby zapewnić, że dostawcy oraz podmioty działające w imieniu organizacji zachowywały, w ramach swoich działań podejmowanych na podstawie stosownych umów, zgodność z realizowaną przez organizację polityką ochrony środowiska.

W przypadku wymienionych pośrednich aspektów środowiskowych, organizacja rozważa jak duży wpływ może mieć na te aspekty oraz jakie środki może podjąć w celu zredukowania wpływu na środowisko.

6.4 **Znaczenie**

Organizacja jest odpowiedzialna za zdefiniowanie kryteriów oceny znaczenia aspektów środowiskowych swoich działań, produktów i usług w celu ustalenia, które z nich wywierają znaczący wpływ na środowisko. Kryteria przyjęte przez organizację są wyczerpujące, możliwe do niezależnego sprawdzenia, powielenia i udostępnione opinii publicznej.

▼B

Ustanawiając kryteria oceny znaczenia swoich aspektów środowiskowych, organizacja może wziąć pod uwagę, ale nie tylko:

a) informacje o stanie środowiska naturalnego w celu zidentyfikowania czynności, produktów i usług organizacji, które mogą wywierać wpływ na środowisko;

b) posiadane przez organizację dane, dotyczące ryzyka związanego z nakładami materiałów i energii, zrzutami, odpadami i emisjami;

c) opinie zainteresowanych stron;

d) regulowane działania organizacji w dziedzinie środowiska;

e) działalność związaną z zamówieniami publicznymi;

f) projektowanie, rozwój, wytwarzanie, dystrybucję, obsługę techniczną, użycie, ponownego użycie, recykling i usuwanie produktów wytwarzanych przez organizację;

g) te działania organizacji, które są źródłem najbardziej znaczących kosztów i korzyści dla środowiska.

Oceniając znaczenie wpływów środowiskowych powstałych z działalności organizacji bierze ona pod uwagę nie tylko normalne warunki działalności, ale także warunki istniejące podczas rozruchu i kończenia eksploatacji oraz warunki nadzwyczajne, które można w rozsądny sposób przewidzieć. Uwzględnia się działalność prowadzoną w przeszłości, aktualną i planowaną.

▼B

ZAŁĄCZNIK VII

PRZEGLĄD ŚRODOWISKOWY

7.1 **Zagadnienia ogólne**

Organizacja, która nie dostarczyła informacji niezbędnych do identyfikacji i oceny istotnych aspektów środowiskowych zgodnie z załącznikiem VI jest zobowiązana do przygotowania swojego bieżącego stanowiska w odniesieniu do środowiska naturalnego w drodze przeglądu środowiskowego. Powinno to mieć na celu rozważenie wszystkich aspektów dotyczących środowiska organizacji, stanowiących podstawę ustanowienia systemu zarządzania środowiskiem.

7.2 **Wymagania**

Przegląd powinien obejmować pięć kluczowych zagadnień:

a) wymagania ustawodawcze, wykonawcze i inne, do których spełnienia organizacja dąży;

b) identyfikację wszystkich aspektów środowiskowych mających znaczący wpływ na środowisko, zgodnie z załącznikiem VI, określonych, tam gdzie jest to możliwe, w ujęciu jakościowym i ilościowym oraz opracowanie rejestru aspektów uznanych za istotne;

c) opis kryteriów stosowanych do oceny znaczenia wpływu na środowisko, zgodnie z załącznikiem VI, pkt 6.4;

d) analizę wszystkich istniejących praktyk i procedur zarządzania środowiskiem;

e) ocenę informacji zwrotnej z badania wcześniejszych przypadków.

▼B

ZAŁĄCZNIK VIII

INFORMACJE DO CELÓW REJESTRACJI

Minimalne wymagania

Nazwa organizacji: Adres organizacji: Osoba kontaktowa: Kod rodzaju działalności wg NACE: Liczba pracowników:

Nazwisko inspektora ochrony środowiska: Numer akredytacji: Zakres akredytacji: Data następnego oświadczenia o środowisku:

Nazwa i dane kontaktowe właściwego dla organizacji organu lub organów przestrzegania prawa

Sporządzono ... dnia .../.../2000 r.

Podpis przedstawiciela organizacji

…